

šené úryvky resp. zprávy z novověkých dějin práva trestního v Německu. — *H. G. Schmidt*, Die Lehre vom Tyrannenmord. Rec. *H. Knapf* (ZGSRW. 22, 1902): duchaplná a cenná práce, s hist. vývojem od nejstarších dob. — *H. L. Strack*, Das Blut im Glauben und Aberglauben der Menschheit, 5.—7. Aufl; Rec. *Knapf* (ZGSRW. 22, 1902): není to obyčejný polemický spis, nýbrž poctivá práce vědecká. — *J. Hansen*, Zaubervahn, Inquisition und Hexenprozess im Mittelalter und die Entstehung der grossen Hexenverfolgung. Rec. *S. Knapf* (ZGSRW. 22, 1902). — *J. Hansen*, Quellen und Untersuchungen zur Geschichte des Hexenwahns und der Hexenverfolgung in Mittelalter. Rec. *H. Haupt* (HZ. 88, 1902): edice pramenů prvního řádu pro středověké náboženské a kulturní dějiny; Rec. *W. Marteus* (MHL. 30, 1902): doplněk k dílu téhož autora »Zauberei, Inquisition und Hexenprocess«, zároveň systematická sbírka pramenů pro dějiny čarodějnictví vůbec. Rec. *G. Steinhausen* (ZGKG., 1902). — *J. Diefenbach*, Der Zauberglaube des 16. Jahrh. nach den Katechismen Dr. M. Luthers und P. Canisius. Recens. *S. Knapf* (ZGSRW 22, 1902): spis polemický ze stranného stanoviska katolického. — *A. Köhler*, Begünstigung und Hehlerei (GS 61, 1902), podává též stručný historický vývoj předpisův o podporování pachatele a účastníka po vykonaném zločinu a o ukrývání předmětů zločinu v právu řím. a staroněm. — *C. Stoss*, Eine Episode des Jetzerprozesses (SchZS. 15, 1902): doplňkem ku spisu Dra. *R. Stecka*: Der Berner Jetzerprozess (1507—1509), Bern 1902, který se týká trestního procesu proti novici Jetzerovi a čtyřem mnichům dominikánského kláštera v Bernu pro kacířství a rouhání. — *F. v. Jecklin-J. Ponitisella*, Eine neue Quelle für die Geschichte des bündnerischen Strafgerichtes vom J. 1572 (ASchG. 33, 1902), po krátkém úvodu otiskuje se rukopis z r. 1572, »Handlungen« nadepsaný. — *v. Ruber*, Criminalistische Fragmente: XI. Über die Berechtigung des Schwurgerichtshofes zur Stellung von Zusatzfragen [§ 319. St. P. O.], Zur Lehre vom unwiderstehlichen Zwange [§ 2. g. St. G.], (AÖGZ. 53, 1902); líčí též historický vývoj názorův o neodolatelném donucení a svépomoci, probíraje stanoviska práva řím. a kanonického, jež se v té příčině opírá o řím. právo a mělo rozhodný vliv na názory CCC Karla V., stanoviska germánských práv národních, jež rovněž vycházela z názorů práva řím., pak nové, svérázné názory filosofů a zákonodárců 18. a 19. stol. (Grotia, Puffendorfa, Kanta, Hegla a jich epigonů Fichteho, Matthäa a Feuerbacha, pak trest. zákonníků Tereziánského, Josefinského, Františkova z r. 1803 a nyní platného z r. 1852). (Příště konec.)

Právo občanské.

Przegląd prawa i administracji 1901 a 1902. E. Till, O znaczeniu praw nem automatu. — Prof. Dr. *L. Jaworski* uveřejňuje výňatek z chystaného svého Komentarze do kodexu cyw. austr a to část o mezinárodním právu soukromém. Autor nejprve podává v části první interpretaci §§ 4., 33. až 38. a 300. obč. z. a vykládá pak v části systematické užití těchto §§ na veškeré

poměry soukromoprávní. — O civilní povaze kontraktu naftového uveřejněny dva články a to Dra *Vojt. Dziedzice* a Dr. *St. Hofmokla*. Théma toto bylo předmětem porad Lvovského Towarzystwa prawniczego a Przegląd přináší odchylná mínění obou referentů. První z nich pokládá právo k naftě za věcné právo in re aliena, kdežto druhý za právo obligační a to dle okolností za smlouvu společenskou nebo nájemní. — Prof. Dr. *Chlamtacz* ve článku *Posiadanie w świetle teorii Wróblewskiego* podává obšírný referát a kritiku rozpravy Wróblewského *Posiadanie na tle prawa rzymskiego 1899.* — Ročník 1902 přináší překlad článku prof. *Stupeckého* ze Sborníku našeho 1901. K materialím všeob. zák. obč. — *Ernest Till* podává podobný Przyczynek do materyalów kodeksu cyw. austriackiego. Jest to referát východohaličské komise zemské ve Lvově, již, jako i jiným, dle nařízení Františka I. návrh Martiniho byl poslán k dobrozdání. Domníváno se, že referáty ty jsou ztraceny. Prof. Stupecký při pátrání v archivu ministerstva spravedlnosti na ně nepadl. Protokol ten psán latinsky. — Dr. *Fryderyk Zoll ml.*, *Posiadanie według prawa cywilnego austriackiego w zarysie.* Autor opírá výklad nauky o držení v právu rakouském z valné části o Randovo klassické dílo (*Besitz*) a rozpravu Wróblewského *Posiadanie na tle prawa rzymskiego 1899.* V první kapitole jedná o podstatě držby: rozebrav pojem držby vůbec a pojem držby věcí a práv, účinky její, mluví stručně o t. zv. držbě knihovní a zastoupení v držbě. V kapitole druhé jedná o nabytí držení a v třetí o držbě pořádné a nepořádné, v čtvrté o držení poctivém a nepoctivém, v páté o pravém a nepravém a v šesté pojednává o ochraně držení, totiž o žalobě na ochranu držení a *operis novi nuntiatio* a konečně v kapitole sedmé o ztrátě držení. — *M. Szybański*, *O reformie ksiąg gruntowych w Galicyi.* — *Týž*, *Współczesna umowa pracy.*

Czasopismo 1902. Prof. Dr. *Zoll ml.* pokračuje ve svých studiích o právu soukromém na základě judikatury. V části II. rozbírá §§ 454., 455. a 457. ob. z. obč.

Ateneum 1901: Dr. *K. Rychliński* *Opieka nad umyślowo-chorymi w Ewropie w XIX. w.*

Часовище правника и економича 1901. Dr. *St. Dnistrjaňskij* (Австр. право облигацийне) podává první oddíl první části své práce, jež má být příručkou při studiu rak. práva obligačního.

Mjesečnik pravničkoga društva u Zagreba 1901.: Dr. *M. Rein:* (Praktične studije iz pobojnog zakona) pokračuje z minulého ročníku v rozboru některých praktických otázek ze zákona odpůrčího; pojednává o postavení věřitelovu, dojde-li dlužník opět jmění. — Dr. *K. Horvat*, *Titulus acquirendi kod vlastničke tužbe na nekretninu*, rozbírá otázku, musí-li vlastník v knihách zapsaný při žalobě vlastnické dokazovati *titulus acquirendi* a dovozuje, že stačí k zachování vlastnictví jeho zápis knihovní. — Dr. *M. Košutić* *Princip publiciteta u našem tabularnom pravu.* Pojednav o podstatě, podmínkách a účincích principu publicity, rozbírá autor princip spolehlivosti v případě neshody materiálního a formálního práva tabulárního. — *Práva knihovního* týká se práce od *Haladi Fr.* *Gruntovni unosi povodem uredjenja zeml-*

jištnih zajednica po zakonu od 25. travnja 1894. — Práva združného týče se práce *Ante Gaveza* Nezakonite potajne diobe i položaj zadrugara u nezakonito razdieljenim zadrugama, a od *téhož* autora: Brisanje združnog svojstva po § 65. zakona od 9. svibnja 1889 o zadrugach u savezu sa § 36 istoga zakona.

Slovenski pravnik 1901 a 1902: Dr. *Iv. Dolenc*, Moreli zastavni dolžnik se ne izbrisa hipoteko odstopiti novemu upniku na tistem mestu, kjer je prvotno vpisana? — Dr. *Fr. Mohorič*, O pravnem značaju zemljišča, solastnega vsled odkupa služebnosti več zemljiščem. — Dr. *Ž. Žolger* podává svou přednášku ve víd. spolku právn. Jamstvo za poškodovanie ob uporih, přihlíží též k historii (obecná poruka starého práva, opole polská atd.). — Ročník 1902 obsahuje z práva občanského: Dr. *St. Lapanje*: Zmota ali prevara? — Dr. *Fr. Mohorič*, Vknjižba rabokupne pravice na posamezni idealni delež solastnine (o knih vkladu práva nájemního na jednotlivý ideální díl spoluvlastnický).

Dr. Čk.

Právo trestní.

Der Gerichtssaal, svazek 61. a 62.

Na úvodním místě svazku 61. pojednává prof. dr. *Rosenblatt* (Krakov) »O právním omylu před soudcem trestním dle judikatury nejvyššího i kassačního soudu vídeňského«. Probrav celkem dvacet judikátů tohoto tribunálu a podrobiv je posudku, dospívá k závěru, že kassační soud *ex professo* se přidržuje sice — právě tak jako říšský soud německý — zásady, dle kteréž omyl skutkový, jakož i právní omyl mimotrestní přičítání skutku jako dolosního vylučuje, nikoli však omyl práva trestního se týkající, nechť zakládá se na úplné neznalosti normy zákonné či na nesprávné subsumpci (omyl subsumpční); že ale přes to jednotlivé judikáty od této zásady se uchylují a že zejména v jednom z uvedených případů (obžalovaný, jenž bral svůj plat invalidní přes své odsouzení pro zločin dále, nevěda, že dle § 26. tr. z. práva naň pozbyl, byl obžaloby sprostěn a zmateční stížnost státního zastupitelství zamítnuta) viděl se nejvyšší soud nucen zásadu »ignorantia juris criminalis nocet« obmeziti za neznalost trestní normy *in concreto* přestoupené. Nato zabývá se spisovatel literaturou, zejména pokud se týče tak zv. omylu subsumpčního, a poukazuje zejména k obecnému mínění, jež prý se nesrovnává se zásadou, dle kteréž přičitatelnost skutku jako dolosního omylem subsumpčním vyloučena není, dospívá k těmto thesím: »Sluší činiti rozdíl mezi neznalostí práva a omylem subsumpčním. Prostá neznalost existence trestního zákona *in concreto* přestoupeného nemůže pachatele nikdy omlouvat. Subsumpční omyl je tu, je-li pachatel v omylu o vztahu svého činu ku trestnímu zákonu. Subsumpční omyl může býti dvojitý, buď je pachatel následkem omylného pojmání předpisu práva trestního, občanského, správního neb jiných toho mínění, že jeho čin vůbec nespadá pod zákon trestní, neb subsumuje svůj čin nesprávně pod trestní zákon mírnější. Omyl subsumpční